

EDINOST

Posredna številka za Trst in okolice 20 v. r., vrsta 50 vin
Oglasi trgovcev in obrtnikov mm. 10 v. r.; tiskarice, zabavne
poslanice, vabila, oglasi raznih zavodov mm. 10 v. r.; oglasi
v tekstu 1 sta do 5 vrst 20 K, vrsta nadaljna vrsta 3 K. Mail
oglas po 8 vin. beseda, tiskanje pa 60 v. r. Oglase sprejmi in
prejmi oddelk Edinosti. Na oclina in re. amacije so po plač
izključno upravi „Edinosti“. Uprava in. uradni oddelek se na
hajata v ulici sv. Frančiška 20. — Poštnošte. račun 8 1.352

Po mariborskih demonstracijah.

MARIBOR, 30. jan. Danes je bil pogreb štiri žrtev mariborskih dogodkov z dne 27. t. m. Vojaške oblasti so ukrenile vse potrebno, da se prepreči nemiri. Mir ni bil kaljen.

MARIBOR, 30. jan. Profesor na mariborski gimnaziji Bračun je dne 27. t. m. šel od kavarne »Theresienhof« proti Gosposki ulici, ravno ko so počili prvi strel. Pripravil je, pod prisego potrditi da je slišal iz množice nastopne besede: »Auf diese feigen Hunde ist kein Verlass! Statt vorwärts zu gehen, und die paar Manden zu entwaifeln...!« (Na te strahopetne pse se ni zanašati. Namesto da bi udarili in razorožili teh par možičkov...!) To je pač en dokaz več, kakšnega značaja so bile »mirne« demonstracije Nemcev.

Glavni krivec mariborskih dogodkov.

MARIBOR, 31. jan. Po volji in krivdi vsenemških hujšakačev je prišlo v Mariboru do krvavih dogodkov. Kdor pozna generala Maistra, mariborske politične kroge in slovenske štajerske vojaške, nam bo pritrtil, da je popolnoma nemogoče, da bi storili vsi ti sloji več, kakor je absolutno potrebno, za vzdržanje reda in miru, za osebno varnost in za spoštovanje in ugled naše jugoslovanske države ter njene narodnosti ob vsem respektiranju pravic minoritete. Pravi krivec in duševni oče vseh dogodkov je vsenemški poslanec Wastian s svojimi tovariši: Orosel, Jahn, Suppanz, dr. Juritsch, Priemer, Schmiederer in Kramer, ter nekaj njihovih plačanih priganjancev. Sploh se nam poroča, da so se zadnje dni pred dogodki prav pridno vozarili nemški visokofotel in oficirji iz Gradca v Maribor. Kako dobro in že dolgo časa je bila pripravljena demonstracija, kaže tudi dejstvo, da so se je udeležili Nemci iz drugih obmejnih krajev ter nemška šolska mladina. Vsak politično razsodni človek je moral tudi opaziti, kako je precej dni poprej Wastian v graški deželni zbornici govoril prvo svojo filipiko, da bi ustvaril za svoje poznejše krvavo delo primerno razpoloženje. Po dogodkih je imel zopet Wastian glavno besedo in iz vsakega stavka zveni srd in brezmejno sovraštvo do Slovencev in njihovih voditeljev, zveni na tudi bojazen, da bi ljudstvo spoznalo pravega krivca in zapeljivca. Treba je, da opozorimo našo in tujo javnost, kako so ravna! ravno Wastianovi somišljeniki leta 1914. do 1917. kakšne orgije so uprizarjali ob raznih nemških zmagah nad Francozi in Angličani, kako so nam Slovincem obetali smrti in pogin, ker nismo hoteli sodelovati, temveč smo hoteli potrti srce in s povešenimi glavami okrog! Treba pa je končno opozoriti na imena žrtev samih! Ta imena govore najglasneje, kakšen pritisk je bil na nas, kakšne narodne krivice so se nam godile, da imamo ravno v Mariboru toliko smrtnih. Ne štejemo v Mariboru in drugih štajerskih mestih pred vojni in v svetovni vojni je bilo čisto podobno trpljenje francoskega prebivalstva v Alžaciji in Loreni, bilo je podobno trpljenje naših srbskih bratov v južni Ogrski. Ako ima svet kaj smisla za resnico in pravico, ako niso Wilsonova načela svetu puha pena, potem gremo mi štajerski Slovinci čistih rok in čistih src naprej, svoji zasluženji lepši bodočnosti namroti. Ako na bi nam hotel svet vsenemskim krvoločom na lubo kratiti najmanjše pravice, s kakšno strastno ljubeznijo ljubimo mi svojo domovino. Vse, kar nam je bilo potrebno, nam gospodarili ne bodo! Preveč smo v trpljenju dozoreli.

Demonstracija na Dunaju radi dogodkov v Mariboru.

DUNAJ, 31. jan. Čehoslov. tisk. urad poroča: V nedeljo popoldne bo pred dunajsko mestno hišo veliko demonstracijsko zborovanje zaradi dogodkov v Mariboru na južnem Štajerskem. O položaju na južnem Štajerskem bo govoril med drugimi tudi dr. svetnik Marckel. Nemška radikalna stranka, zveza nemških udeležencev na vojni, nemška ljudska zveza, nemška gospodarska stranka in narodno-demokratska stranka so vsled dogodkov v Mariboru sklenile simpatične izjave za žrtve. Kakor se čuje, nameravajo tudi Nemci v Gradcu prirediti silene demonstrativne shode.

Jugoslovanska demokratska stranka.

ZAGREB, 31. jan. »Rilec SHS« piše: Nova Jugoslovanska demokratska stranka ne bo fuzija srb.-hrv. koalicijske in slovenske napredne stranke s Pašičevo staroradikalno stranko, ampak čisto nova stranka, ki se ustanovi na razvalinah starih. Kateri elementi stopijo vanjo, se bo šele pokazalo.

Politično gibanje v Bosni.

LJUBLJANA, 31. jan. »Südslavischer Courier« piše v uvodniku, da gre preko Bosne-Hercegovine veliko in vilmarno politično gibanje. Pripravlja se ločitev strank v dva tabora: centralističnega in avtonomističnega. Hrvatski del prebivalstva se je ob preobratu politično odrekel; prejšnji velehrvati so večinoma krenili v socialistični tabor. Zato je pa vse, kar je srbskega v deželi, na nogah. Spočenja se orjaško politično gibanje mas.

Srbski izgredi proti mohamedancem v Bosni.

SARAJEVO, 31. jan. V Bosni pripravljajo srbski kmetički izgredi proti mohamedancem. Mohamedanci okoli lista »Vreme« so poslali brzojavko notranjemu ministru Pribičeviću, v kateri ga prosijo, naj jih varuje. Mrzota kmetov proti mohamedanskim velikašem izhaja še iz avstrijskih časov, ko je vlada protežirala aze proti revežem kmetu. Izvedba agrarne reforme odpravi gotovo spor med srbskim kmetom in mohamedanci.

Jugoslovanskemu dunajskemu poslanstvu ukraden avtomobil.

DUNAJ, 30. jan. Sinoči je bil ukraden avtomobil jugoslovanskega poslanstva na Dunaju. Avtomobil je stal pred poslanškim poslopjem in sofer Rudolf Komaron je za nekaj trenutkov stopil v poslopje. Ko se je vrnil, avtomobila, ki je vreden 30.000 kron, ni bilo več. Pozno ponoči so našli avtomobil na cesti v X. okraju brez voznika. Tatovi so odnesli vse gumijeve obroče.

Ententna komisija na Dunaju.

DUNAJ, 31. jan. Poročevalec »Az Esta« poroča, da je profesor Coolidge (Kulić, najbrže rodom Hrvat), ki se je v posebni misiji mudil v Budimpešti, predložil mirovnemu posvetu svoje predloge, naj med drugimi pride na Dunaj mešana ententna komisija.

Nemčija in Avstrija.

BEROLIN, 31. jan. Čehoslov. tisk. urad poroča: Začasna državna ustava, ki je bila sedaj predložena, predvideva federativni sistem. Načrt nove ustave govori izrecno o Nemški Avstriji, ki se uteme priključiti Nemčiji. Nemška Avstrija ima že sedaj posvetovalni glas v državnem odseku.

CURICH, 1. feb. Z Dunaja se poroča: Nemškoavstrijski narodni svet je sprejel zakonski predlog, ki naj se predloži narodni skupščini in vsebuje proglasev zedinjenja z Nemčijo.

Pruski deželni zbor.

BEROLIN, 31. jan. Čehoslovaški tiskovni urad poroča: Glasom neuradnih poročil so volitve v prusko narodno skupščino izpadle tako-le: Socijalisti večine imajo 162 sedežev, neodvisni socialisti 24, demokratska stranka 61 in centum 87 mandatov. Dasiravno so reakcionarne stranke vllile sklenjeno, so doživele popoln poraz.

Boljševiki ovržajo Vzhodno Prusijo.

BEROLIN, 31. jan. Glasom čehoslov. tisk. urada poroča »Nationalzeitung«: Položaj v Vzhodni Prusiji je glasom poročil zelo opasen. Osmi armadi stoji nasproti več boljševiških divizij, deseti armadi pa približno 70.000 mož. Pomisliti se mora, da je število mož v vsaki nemški armadi majhno.

Nemčija nima premoga.

BEROLIN, 31. jan. Glasom čehoslov. tisk. urada piše »Vorwärts« pod naslovom »Katastrofa se bliža«: Na vzlic bogatim zalagam premoga, ki jih ima Nemčija po zemljo, in kljub ogromnemu številu brezposelnih pri mankuje premoga, bolj kakor kedaj poprej. Produkcija premoga je tako nazadovala, da industriji, prometu in prehrani grozi neposredna katastrofa. Železniški promet je moral zelo omejiti. Veliko število velikih mlino je moralo ustaviti obrat. Tudi pekarne se bodo morale zapreti, ker primanjkuje premoga.

Mirovna konferenca.

Češko-poljsko in jugoslovansko-romunsko vprašanje.

PARIZ, 31. jan. (Uradno.) Predsednik Zedinjenih držav ameriških, ministri predstniki in ministri zunanjih stvari ameriških, angleških, francoskih in italijanskih ter zastopnika Japonske so se šli danes popoldne ob 3 k seji na Orsanyemskem nabrežju. Odposlanci vevlasti, kateri tvore medzavezniško komisijo, ki v kratkem odide na Poljsko, so po zaslišanju zastopnikov Poljske in Čehoslovaške republike o začasnem izkoriščanju industrijskega ozemlja tešinskega podali svoje sklepe. Na podlagi poročila, ki sta ga podala gospod Noulens in general Botha v imenu svojih tovarišev, so sklenili zavezniški ministri, da se odpošljejo v Tešin zavezniški odposlanci, da se sporazumno s Čehi in Poljaki zagotovijo, dokler konferenca ne reši teritorialnega vprašanja, mirno izkoriščanje. Nato se je zaslišalo mnenje o koristih in pravicah Romunske in Srbije v Banatu. Gospod Bratiano in gospod Michu sta zastopala romunsko vlado; srbsko zastopstvo pa so tvorili gospod Pašić, Trumbić in Vesnić. Prihodnja seja je določena za jutri, v soboto, ob 3 popoldne.

PARIZ, 1. feb. (Havas.) Odbor desetih zastopnikov vevlasti je včeraj popoldne odobril sklep, da se odpošljejo v Tešin zavezniški odposlanci, da se zagotovi izkoriščanje rudnikov potom mirnega sporazuma med Čehi in Poljaki. Zavezniki hočejo preprečiti, da bi se pred teritorialno odmejitvijo, ki jo določa mirovna konferenca, ponavljali novi spori, in zaustaviti prelivanje krvi. Cete se umaknejo iz tešinske pokrajine. Samo delavstvo bo nadaljevalo delo v rudnikih, in zavezniška komisija bo potem razširjevala pridelek ter razsodila v morebitnih sporih. Konferenčni odbor se je nato pričel

baviti z balkanskim vprašanjem in sicer predvsem s srbsko-romunskim sporom glede Banata. Sedaj je ta pokrajina zasedena po francoskih četah. V narodopisnem pogledu je prebivalstvo mešano. Vprašanje posesti Banata je edino, kar loči Srbe in Romune. Bratiano in Michu sta zahtevala ves Banat in sta se sklicevala na pogodbo, sklenjeno meseca avgusta leta 1916, s Francijo, Anglesko in Rusijo, ki je ugotavljala kot pogoj za vstop Romunske v vojni prilastitev vsega ozemlja med Tiso in Marošem. Nasprotno zahtevo pa je podal Vesnić, ki je na podlagi narodnostnega načela oni del Banata, v katerem je srbski življenjski številniši od romunskega, z določeno mejo med Donavo in Muscem (najbrž Marošem?), pri čemer naj bi odločevalo ljudsko glasovanje. Poprava meje je neobhodno potrebna v svrhu branbe doline Morave, kjer je leta 1915. sovražnik vdrl v Srbijo. Glede obeh zahtev se brezdvomno naide rešitev, držeča se srečnice poti, katere se bo obenem ozirala na narodnostni značaj pokrajine, kjer so Romuni v večini, in tudi na potrebo obrambe Belgrade. Do končne odločitve ni prišlo. Danes bo konferenčni odbor nadalje zasliševal romunske odposlance glede Barsarabije. — Danes, v soboto, prispe v Pariz glavni angleški državni pravdnik, ki ima nalogo, da razloži, kako naj bi se uvedlo postopanje proti bivšemu nemškemu cesarju kot početniku vojne, ki je odgovoren zanjo, in da utemelji angleško stališče v komisiji za odškodnino. Misli se, da bo Lloyd George drevi odpotoval iz Pariza, da bo navzoč pri torkovi parlamentarni seji v Londonu. Odsotnost njegova bo le kratka.

Posebne pogodbe razveljavljene.

ZENEVA, 30. jan. Glasom Čehoslov. tisk. urada poroča »Temps«: Konferenca alirancev je v seli dne 25. t. m. sklenila, da se razveljavijo vse posebne pogodbe, sklenjene po prvem aprilu 1917.

„Jeden veliki dogodak“.

Pod tem naslovom je pisal zadrski »Narodni list« v svojem izdanju od 1. jan. 1919 o zaključku srbske skupščine dne 29. decembra, s katerim je slavna srbska kraljevina nehala obstajati kot posebna politična individualnost, da stopi v skupno državo Srbov, Hrvatov in Slovencev — v Jugoslavijo.

To je velik zgodovinski dogodek, ki si ga mora ves naš narod širo domovine vsaditi v svoje srce in se ga hvaležno spominjati od rodu do rodu.

Z rečenim zaključkom srbske skupščine je dovršeno delo, za katero je Srbija živela in za katero je doprinesla žrtve; kakršnih ni noben drug narod. Govoreč te dni o srbskih izgubah, pravi veliki angleški list »Manchester Guardian«: Ni slavnostnih letopisov od srbskih — ali tudi ne strašnejših. To je resnica: v ostali Evropi je ni, ali, v zgodovini našega naroda jih je bilo še, takih in ni, ali, v zgodovini našega naroda jih je bilo še, takih in anako strašnih in slavnih. Srbija ni izkušala mučenja šele v tej vojni: vsaka etapa v njenem razvoju in napredu je bila krvavo odkupljena. Ali, nikdar niso bile žrtve in napor tako blagoslovljeni z uspehom kot so danes! Uresničene so sanje tolikih generacij, doseženo je tisto, za kar so žrtvovali življenje neštevnih junaki in mučeniki: ves naš narod je danes zedinjen in svoboden! To je, za nas, v prvi vrsti zasluga Srbije! Izvršivši to delo, je Srbija dovršila svojo zgodovinsko mislo v našem narodu. Taka, kakršna je bila, danes že pripada prošlosti, a bodočnost ji more biti samo skupna z ostalim našim narodom. Tako stoji stvari in tako jih je razumela tudi skupščina.

Njen sklep je dostojen Srbije in je treba, da ga dobro cenijo vsi tisti pri nas, ki se boje, da bodo v novi domovini na izgubi. Med vsemi našimi deželami bi bil tak strah upravičen samo pri — Srbiji. Ona edina bi mogla priti v položaj, da kaj izgubi. Ona je bila svobodna, a le za naše osvobođenje stavila na kocko svoj obstanek; in sedaj, ko je izšla iz borbe kot zmagovalka, se odreka sebe in je pripravljena, da z nami deli usodo. Ona, ki je že bila neodvisna država, privoljuje, da bo samo član nove države. V vseh stvareh, v katerih je dosedaj sama odločevala, bo morala odslej slušati glas in voljo do večraj neosvobojenih bratov. Če bi se vprico takega sklepa javljalo obotavljanje, bilo bi to razumljivo. Ali, tudi v takem momentu je ostala Srbija junška Srbija: razumevalje zahteve bodočnosti, se jim je smelo odzvala, imajoč vero v sebe in v življensko sposobnost vsega našega naroda.

Srbija je danes v Jugoslaviji. Ona je bila dosedaj naš meč, ona nam je s svojimi deli dala legitimacijo, po kateri nas danes kulturni svet sprejema kot prijatelje. Sedaj je popolnoma z nami. Njene meje so izginile, njena državna organizacija bo izpremenjena in njeno državno življenje samo bo drugačno. Ali, njen duh, duh junštva in brezmejne požrtvovalnosti ostane večen v Jugoslaviji, da bo mogla zadositi svojemu poslanstvu med narodi!

Iz jugoslovanskega sveta.

Preganjanje slovenskih beguncev na Koroškem. — Iz pisma begunca, ki se je vračal domov na Koroško, a je moral vsled nemškega nasilja zopet nazaj, nemamo sledeče podatke, ki pričajo o velikem trpljenju naših ljudi ter o podivjanosti koroškega nemstva. Pismo slove: »Radovedni bodete, kako se lo nam godilo v slovenskem Korotanu, kaj smo doživeli v 24 urah. Prišlo je nas 13 oseb na demarkacijsko črto, izkazali smo se z legitimacijami od Narodne vlade SHS v Ljubljani. Pustil je nas poveljnik takol prekorajiti črto in trdil, da smo lahko mirni in da se nam v Področici, kjer je

bilo v postali številsko poveljstvo, nič ne more zgoditi. Ko smo se približali kolodvoru, torej odločilnemu vojaškemu poveljstvu, so nas železničarji in vojniki (boljševiki prvega reda) že od daleč pozdravljali z grdimi in gromnimi prikljuki in to tembol, ker smo imeli v svoji sredi g. župnika Fugera (ein Pfaff muss überall dabei sein, na wartet. Euch werden wir ganz einfach kalt machen.) Ko smo to slišali, smo bili popolnoma obupani, zakaj tudi ne, ko smo bili popolnoma izročeni milosti in nemilosti teh tolp, katerih celo častniki ne morejo vladati. Najprej smo bili predstavljeni nekemu nadporočniku, kateri je bil sam največji hujšak, ki voljakov ni pomirjeval, ampak celo navduševal proti nam — kot svetovalca je imel tamošnjega železniškega uradnika, ki je bil svoj čas od naše vlade od službe odstavljen in je bil vsled tega poln maščevanja. Nadporočnik je nas peljal v čakalnico, napisal naša imena ter naša prejšnja bivališča na Koroškem. Mi smo vsi čakali, kaj bo. Zmagoslavno je zapovedal nadporočnik, da se z vlakom odpeljemo v Celovec na vojaško poveljstvo za Koroško. Sedem mož z nasajenimi bajoneti so nas sprejeli v vlak in v Celovec. Vozili smo se dve uri, med tem je pa uradnik javil v Celovec in dal bržkone povedati tudi meščanom, da pridejo največji zločinci, ki so jih imeli, ker na kolodvoru je nas pričakovala ljudina množica. Ura je bila šele pet in seveda se dan. Peljali so nas po glavnih ulicah v dvorec (Burgasse), tam smo čakali pol ure, nato so nas peljali po novem trgu, kjer je bilo najživahnije, v jezuitsko vojašnico, zaprli nas v II. nadstropju v eno sobo, kjer je bilo nekaj »pričen« brez odeli, torej izključeno, da bi se mogli navaditi. Tam smo sedeli pol ure, to je bil najbridekši čas, ker se je nam povedalo, da sploh ne bomo zaslišani, češ, da smo »zelo slabo klasificirani« s Podrožčice in da bodo nas odvedli v »Spital an der Drau« in bomo internirani. A kmalu je nam prisijalo solnce boljšega upa, ko smo slišali »heraus alle, wir gehen zur Landesregierung«. Zaslišal je nas policijski svetnik Spitzer, vprašal, zakaj smo pobegnili. Nato so se pogajali celovški gospodje o naši daljni bodočnosti. Seja je bila končana. Sklep: vsi v vojašnico in jutraj 23. januarja ob pol 8. uri na kolodvor. Pet je pa nas bilo, ki smo presliti, da nas pustijo spati v kakšni gostilni, češ da smo bolni. Dovoljeno, in stražar je šel z nami k »Jannach« in nas strážili. Drugi dan smo vsi skupaj šli iz vojašnice na kolodvor, kjer smo bili primorani kupiti na svoje stroške vozne listke do Podrožčice. V Podrožčici je nas zopet pričakovala omenjena družina in nas peljala v čakalnico II. razreda. Zunaj je pa stalo nekaj vojakov, med temi tudi eden od Marije na Zili, (osebno ga dobro poznam, zdaj se mi, da je bil Fleškernov), ki so bili silno ogorčeni in nas hoteli na vsak način napasti. Bil sem na fronti in v težkih nevarnostih, a tako se še nikoli nisem bal v svojem življenju kakor takrat. Mislim sem, zdaj pa zdaj bo vrgel kak vojak ročno granato in mi smo vsi mrtvi. Pomirili so se šele nekaj, ko jim je neki stotnik razlagal, da tega ne smejo napraviti, češ da je sedaj na Koroškem ameriška komisija, na katero bi tako ravnanje zelo slabo vplivalo. Stotnik je nam povedal, da koroški vladi ni znana točka, da se begunci smejo vrniti domov in da nas hoče peljati na demarkacijsko črto in nas oddati tam »kranjski« straži. To se je zgodilo! Nepopisno je bilo veselje, ko smo bili pri svojih in varni zopet življenja. Torej gospod, ostanite pri nas na Kranjskem, ker duhovniki imajo žalostna stališča na Koroškem.

Vrhovni poveljnik Diaz o Jugoslovanih. Kakor poroča »Il Secolo«, je pariški »Petit Journal« sporočil o nekem razgovoru z italijanskim vrhovnim poveljnikom Diazom. Ta se je označil kot prijatelj Francije, katere literaturo in kulturo ljubi. O francoski vojski je sodil: »Videl sem na delu vaše voditelje in vaše vojnike; občudovanje moje do njih je neomejeno. Kar mi je najbolj padlo v oči, je bil način, kakor so se vedli častniki in dopolnilne čete. Bil je to nov dokaz, da ta vojna ni bila vojna vojakov po poklicu, ampak vojna skupnosti. V takem konfliktu kakršen je bil ta, so orožja in streliva podrejeni elementu. — Potem je govoril Diaz o Jugoslovanih: »Teritorialna vprašanja ne spadajo v moje področje. Ali, jasno je, da velika trzanja, kakor je bilo to, ki se je končalo sedaj, porajajo po sili spore med koristimi. Truditi se moramo, da jih ublažimo, imajoč dobro pred očmi tole idejo: da posebne koristi niso nič, da je treba vse podrediti splošnim koristim. Jugoslovani imajo pravico do obstanka. In mi, vsi skupaj, jih bomo podpirali, da bodo obstajali. Italijani se v tem pogledu ne bodo odtežali dolžnosti članov »Zveze narodov«. Mi hočemo z višjega stališča motriti vsa ta vprašanja ne da bi se zaustavljali pri razlikah, ki nas ločijo razum, da bodo pri tem tekmovali v odrekanju (sacrifices)«.

Belgaisko vseučilišče bodo dali nemudoma prenoviti. Predavanja se bodo medtem vršila začasno v kakem drugem posloju, na brže na II. gimnaziji. Naučni minister je pozval vse vseučilišne profesorje, ki se muje v inozemstvu, da se nemudoma vrnejo v Belgrad.

Matija Gubec konfisciran. Italijanska oblast na Reki je zaplenila film dr. Matija Gubec, ki so jo predstavljali na Susaku.

8 milijard frankov znaša škoda, povzročena po Avstriji in Nemcih v Srbiji. Ta vsota se ni popolna, ker je še mnogo škode, ki se ni cenjena.

Nemški Huni. Kakor se je izvedelo sedaj od povsem zanesljivih prič, so istinite govorice, da so nemški vojniki iz Beljaka in domači boljševiki, protestanti in drugi zLski nemčurji, župniku Mešku na Zili cropali vse župnišče, vso ebiko in perilo, ki je imelo za sedanje čase pač zelo veliko vrednost, pa tudi vse drugo, kar je imel v sobah, razne dragocenosti, ki jih je nakupil na potovanjih in dobil v dar, srebrnino, zlatnino itd. Župnik je ubežal v najpriprostejši domači obleki, zakaj izvedel je za nevarnost šele v hipu, ko so bile sosedne vasi po nemškem voštvu že zasedene. Neko poročilo v listih, da bi ga bil kdo svaril že v nedeljo, dne 5. januarja pred sv. mašo, je bilo prosto izmišljeno. Še proti poldnevni sta govorila z nadporočnikom Primoschitzem, ki ni omenil ne besedice, da je premirje odpovedano, ampak je celo povdarjal, da so župniki iz Podklostra, St. Lenarta in Brnce, ki so odšli že na starega leta dan, zbežali prav po neotrebneim, ker vendar ni nikake nevarnosti. Šele ob pol 7 zvečer je prišel učitelj Reichman z vestjo, da je Primoschitz ujet, in naj gre župnik spat v kako kmetsko hišo, če bi ga pončji iskali. To je župnik odklonil. G. Reichmann, bivši poročnik, je rekel, da gre rekognoscirat, ali res gredo nemške čete čez Dravo in da pride v slučaju nevarnosti sporočati. Ni pa še preteklo deset minut, kar je spet ropotalo na župniščna vrata. Komaj odpre Meško okno, mu zakličeta dva kmetska fanti: »Hitro! Skrajni čas je, da bežite. Nemci so v sosednji vasi!« Meško je upihnil luč, nataknil v naglici škornje, ker je grozno deževalo, pograbil brevir, v temi se napačni del, vzel iz omare prvo sukno, letni svrtnik in pelerin za dež, vse drugo je moral pustiti. Potem so se polastili vsa Nemci in nemčurji. Upajmo, da bo država SHS imela vendar toliko moči in takega ropanja ne bo mirno pristopila.

4585 ovdab je prešlo tekom l. 1918. zagrebško državno pravdnštvo; do obtožbe je prišlo le v 236 slučajih. Zaključnih obravnav je bilo 258, in sicer 84 pred velikim, 195 pred malim senatom. Razsodbe so se v 75 slučajih glasile na oprostitev, v 115 na pogojno kazeno; 208 obtožencev je bilo obsodjenih na težko ječo (2 do 6 let, 8 mesecev), oziroma oster zapor (2 leti, 4 mesece).

Domače vesti.

V železničarski stavki tekom včerajšnjega dneva ni bilo nikakršne izpremembe. Stavka se je nadaljevala in se bo nadaljevala tudi danes. Promet je skoraj popolnoma ustavljen.

Odborova seja Učiteljskega društva se bo vršila jutri, v torek, ob 3 pop. v šoli na Acquedotto. Prosim, da pridejo vsi odborniki in vsi voditelji — člani. — Predsednik.

127 milijard državnih dolgov. Komisija v nemško-avstrijskem državnem uradu, ki ima nalogo, da preišče finančno stanje bivše avstro-ogrske monarhije, sestavljena je izkaz obveznosti monarhije, iz kojega sledi: Vojaški izdatki monarhije so iznesli od početka vojne do 31. oktobra 1918 skupaj 69.047 milijonov kron, od tega odpade na Avstrijo 43.914 milijonov, a na Ogrsko 25.133 milijonov kron. Vojni izdatki civilne uprave cenijo se na okroglo 32 milijard kron, od kojih odpada nekaj nad 22 milijard na Avstrijo, ostalo pa na Ogrsko. Torej do 31. oktobra 1918 so iznašali vojni dolgi bivše Avstro-Ogrske približno 101 milijardo, če pristemo k temu še predvojne dolge monarhije, od katerih odpade na Avstrijo okoli 13 milijard, na Ogrsko 8 milijard, a na Bosno kakih 250 milijonov kron in če dedenemo nazadnje še one obveznosti, koje bi se morala monarhija plačati, in ki se cenijo na okroglo 5 milijard kron, dobimo nečuvni iznos od okroglo 127 milijard kron.

»Krojač in njegova sreča«. Danes ob 12½ vaju za vse igralce te igre. Odsotni ne bodo mogli nastopiti v četrti. — R.

Pevski zbor Glasbene Matice. Danes, v ponedeljek ob 7 moški zbor v Matici, jutri, torek, pa mešani zbor v Citalnici. — Pevovodja.

Pevsko društvo »Zarja« v Rojanu ima danes, 3. t. m., ob ¾8 pevsko vajo.

Promet v pristanišču. Prispeli so parniki: »Vijenac« iz Jelše, »Brioni« iz Benetk; odpluli so: »Carniola« v Bari, »Croatia« v Reko, »Sarajevo« in »Partenope« v Benetke in »S. Rocco« v Rašo.

Opekla se je. Eliza Binar, 8 mesecev star otročič, se je oparila z vrelo vodo po raznih delih telesa. Odpeljal so reva v mestno bolnišnico.

Patrona, ki je eksplodirala. Je ranila enaštetletnega Alojzija Forca (?) iz Postojne na desnem očesu. Pripeljali so ga v tržaško bolnišnico.

Z bencolom so se opekli Anton in Marij Mihaelich ter Ana in Pavel Bastianich. Sprejeli so jih v VII. oddelku mestne bolnišnice.

Z voza je padla dvajsetletna Marija Kuret iz Povira in si zlomila desno nogo. Pripeljali so jo v mestno bolnišnico.

Padel je težak Ivan Pangoš in se precej poškodoval na glavi. Obvezali so ga na rešilni postaji.

Razne vesti.

Zanimiva obietnica v zgodovini Habshuržanov. Te dni je trideset let, odkar je ležal na mrtvaškem ogradu Rudolf, edini sin Princa Jožefa I. Spominjamo se, koliko neresnice so takrat uradno pisali, da bi prikrili ljudstvu vso notranjo moralno gnulobu vladarske hiše. Sedaj se sme podariti resnica! Prestolonaslednika Rudolfa je ubil zarobenec gđ. Večere s tem, da ga je udaril s šampanjsko steklenico po glavi. Udarec je bil tako silen, da je prebil kosti in razmesaril del obraza. Da bi ljudje tega ne opazili, je bilo Rudolfovo truplo visoko na katafalku in rane skrbno zadelane z voskom. Umor se je izvršil v lovskelem gradu Mayerlingu. Rudolf se je hotel ločiti že prej od Štefarije in je med drugimi občeval tudi mnogo z znano Aglajo Acersbergovo.

Wilsonovo stanovanje v Parizu. Francoska vlada je gotovo hotela ohraniti Wilsona na njegovo lastno željo pred častnikarji in razvedneži v miru. Zato so izvedeli komaj zdaj, kje v Parizu pravzaprav stanuje. Princ Murat mu je dal svojo palačo na razpolago. V pritličju je telefon, ki pelje na sto strani in pri katerem so ameriškanski telefonisti. Poleg tega je tudi brezžični brzojav.

tako da lahko čeni predsednik vsak hip v stik z New Yorkom ali Washingtonom. Drugi prostori v pritličju so namenjeni njegovim pisarjem. Sprejemnica je opremljena v meščanskem »bidermajerskem« slogu. Poleg je mal salon in dalje dvorana za praznične prireditve, ki je okrašena z mnogimi dragocenimi umetninami. Predsednik in žena stanujeta v prvem nadstropju, njegovo spremstvo pa ima v drugem nadstropju sedem sob. Predsednik ima svoj avtomobil.

Knežica Tatjana Popova, se je bila oglasila pri češkem poslaniku Tusarju na Dunaju in rekla, da mora nemudoma odpotovati v Prago. V Pragi je napravila nočen obisk v neki trgovini in ukradla češko narodno nošo v vrednosti 4000 K in potovala tako oblečena v Požun, kjer se je izdala kot žena ruskega kneza Dimitrija Popova in sorodnica dr. Drijna. Ne mož, da je ujet na Kavkazu. Dejala je, da jo je poslal Tusar na Ogrsko v svrhu vohunstva za češko državo. Iz Požuna so se obrnili telefonično na Tusarja, ki je odgovoril nepovoljno. Aratirali so jo. Dokazalo se je, da je to pravzaprav ulomka Koranek iz Prage.

Krsta — dar za rojstni dan. Na Kitajskem vlada čudna navada. Kadar slavi kateri izmed roditeljev petinpetdeseti rojstni dan, se zbere vsa njegova deca krog njega in mu v znak spoštovanja pokloni krsto. Ta krsta ostane v hiši tako dolgo, da dotičnik umre in ga potem denejo vanjo. Popotniki, ki so potovali po Kitajskem in prišli na stanovanja starejših ljudi, so naleteli pogosto na take krste, kar se jim je zdelo spočetka zelo nerazumljivo.

Italijansko vino na Dunaju. Dunajski listi poročajo, da bodo na Dunaju v kratkem odprli dva set italijanskih vinaren, kjer se bo predajalo italijansko vino po 40 vinarjev četrta litra. Gostilničarji bodo dobivali vino naravnost od italijanske vlade.

MALE OGLASI

Prodam vino po R. 5,20 za decuto. Gostilna, r. l. 3200

Prodam sprejema popravila vsake vrste. Gostilna, r. l. 3200

Prodam Anton Jerkič postaja v svojem delu. Gostilna, r. l. 3200

Zlato, srebro in dragulje

kipuje po najvišjih cenah dobroznana urar in zlatar **A. Peth**, v Trstu, B. rila vec. b. 3

Zobozdravnik Dr. Mraček

Trst — Corso 24 — I. n. — Trst.
Ordinira od 9—12 dop. in od 3—6 pop.
Brezplačno izdiranje zob, p. o. n. b. in umetni zobje.

Zobozdravnik Dr. J. ČERMAK

v Trstu, ul. Gleahino Cassini 12 vogel ul. della Posta
Izdiranje zobov brez bolečin. Pomabljanja
Umetni zobje. Umetni zobje.

Tecaj za risanje in slikanje

odprt od 1. januarja 1919 napr. j.
Prof. la in vpis vanja od 9 do 12 v ul. S. a. Fran-
co d'Assisi 4 (druga st. pnce, IV. n. vr. 23.
V. Rendž.

Novo pogrebno podjetje — Trst

Corso 47 (p. i. Trgu Piazza della Legna) Tel. 1402
Prekazuje vsakovrstne pogrebe, prevoz mrtličev na vse kraje države. Zaloge in razprodaj mrtvaških predmetov, kratek in vseh vrstne in vse vrste v raznih oblikah, vencev, sv. itd. po mernih cenah. Skladišča v lastnih prostorih via della Tesa 31. — Brzjava. i. Novo pogrebno podjetje — Trst.

JADRANSKA BANKA

— TRST —

Via Cessa di Risparmio 5 - Via S. Nicolò 9.

Podružnice: Dunaj, Dubrovnik, Kotar, Ljubljana, Metković, Cpatia, Spil. i. ibenik, Zadar.
Ekspozitura: Kranj.

Obavlja vse v ban. no stroko spada d. joče posle.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun

v Urah in kronah

po najkvalitetnejših pogojih.

— Uradne ure blagajne od 9 do 13. —

Srbska narodna banka se iz Marseille vrača v Belgrad. S seboj prinaša 40 milijonov dinarjev v bankovcih in 30 milijonov dinarjev v srebru. Tega denarja pa ne bodo dali v promet, dokler se ne uredi vrednost krone.

Številke govorci V Celovcu, ki obsega tri župnije, je bilo lansko leto 195 katoliških porok, porodilo se je 172 otrok, umrlo pa je 105 oseb, ne vštetiš one, ki se umrli so javnih bolnišnicah. — Donesek k sloviti nemški mrtvi na Koroškem je poročilke iz Steuierberga pri Trgu, da je bilo tam lani rojenih 23 otrok, med temi samo 7 zakonskih.